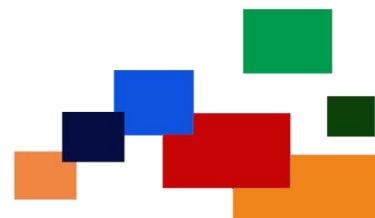

برنامه استراتژیک کتابخانه مرکزی و

مرکز اسناد ۱۴۰۲-۱۴۰۷

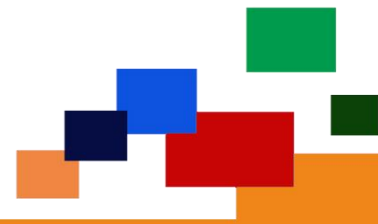
مقدمه

تحولات وسیع عصر حاضر از جمله تغییرات فناوری اطلاعات، مدیریت دانش محور، پیشتازی در فعالیت‌ها، توسعه فضای رقابتی وسیع و بی‌مرز در دسترسی سریع و آسان به منابع آموزشی، بازاریابی دستاوردهای علمی و غیره در کنار موضوع دانشگاه هزاره سوم این ضرورت را اجتناب‌ناپذیر می‌سازد که دانشگاه‌ها در دیدگاه سنتی خود به آموزش و اطلاع‌رسانی تحول ایجاد کنند. جوامعی که قادر به شناخت و مدیریت بهینه دانش باشند می‌توانند فرصت‌های نابی را برای خویشتن رقم بزنند.

در همین راستا، نقش کتابخانه‌های دانشگاهی به عنوان یکی از زیرساخت‌های جامعه اطلاعاتی و سیستم خودآموزی سواد اطلاعاتی پررنگ‌تر از گذشته است. انعکاس فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی دانشگاه‌ها از طریق کتابخانه‌ها نشان از هویت گنجینه دانش قوی و محل تفکرهای نوین محسوب می‌شود. کتابخانه مرکزی دانشگاه علوم پزشکی یکی از بزرگ‌ترین کتابخانه‌های مرکزی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور است که در سال ۱۳۵۳ راه‌اندازی شده است و تا کنون بیش از پنج دهه است که به ارائه خدمات کتابداری و اطلاع‌رسانی به جامعه علمی و آموزشی دانشگاه علوم پزشکی ایران می‌پردازد. در این سند برنامه استراتژیک برنامه استراتژیک کتابخانه مرکزی دانشگاه علوم پزشکی ایران در چندین بخش از جمله رسالت، چشم‌انداز، باورها و ارزش‌ها، اهداف کلان و راهبردها ارائه شده است.

معرفی مدیریت اطلاع‌رسانی پزشکی و منابع علمی

کتابخانه مرکزی دانشگاه علوم پزشکی ایران در سال ۱۳۵۳ و همزمان با تاسیس مرکز پزشکی ایران، در طبقه زیرزمین ساختمان گاندی دانشگاه راه‌اندازی شد و در مدت سه سال با مجموعه‌ای غنی از مجله، کتب آموزشی و تخصصی حوزه علوم پزشکی و نیز راه‌اندازی سیستم ماهواره‌ای مدلارز؛ به کتابخانه مرجع ملی و منطقه‌ای تبدیل شد. همچنین از طریق سیستم ماهواره‌ای مدلارز، با کتابخانه ملی پزشکی آمریکا در ارتباط مستقیم بود تا کتابداران و کاربران در حوزه پژوهشی و فعالیت‌های خود تعاملات علمی داشته باشند. از جمله فعالیت‌های مدیریت این مرکز، ثبت و تاسیس اولین دانشکده کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی بود که با گروه مدیریت قوی کتابداری به آموزش دانشجویان کتابداری و اطلاع‌رسانی می‌پرداختند. این کتابخانه از سال ۱۳۹۱ به ساختمان جدید (با وسعت ۹۲۵۰ متر و در ۱۱ طبقه) در پردیس همت منتقل شده است.

رسالت Mission

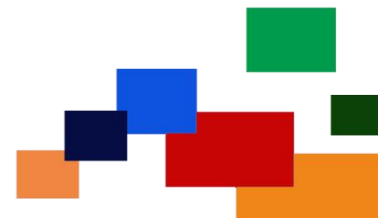
ارتقا سطح کیفی و کمی آموزش و پژوهش دانشگاه با تمرکز بر تهیه منابع اطلاعاتی و تسهیل در دسترسی به آنها و ارائه خدمات کتابخانه ای به اساتید، پژوهشگران و دانشجویان حوزه علوم پزشکی با نوآوری در ارائه خدمات و به کارگیری فن آوری جدید و ایفای نقش موثری در ارتقاء سواد سلامت جامعه و تولیدات علمی دانشگاه در حوزه علوم پزشکی

چشم انداز vision

کتابخانه مرکزی دانشگاه علوم پزشکی ایران درصدد است همگام با برنامه استراتژیک کلان دانشگاه طی پنج سال آینده به عنوان کتابخانه‌ی مرجع حوزه علوم پزشکی، مجهزترین و کاملترین کتابخانه و مرکز اطلاع رسانی پزشکی از منظر ارائه خدمات به جامعه استفاده کننده در سطح کشور و منطقه شود و در راستای ایفای نقش کتابخانه ملی پزشکی حرکت کند.

باورها و ارزشهای حاکم بر کتابخانه

۱. احترام به کاربران، رعایت کرامت انسانی و مشتری مداری
۲. ارائه کاملترین، دقیقترین و روزآمدترین خدمات کتابخانه ای به تمام مراجعین
۳. ارتقاء مستمر کیفیت ارائه خدمات از طریق سیاستگذاری داخلی، برنامه ریزی، اجرا و نظارت پیوسته
۴. عدالت محوری و عدم تبعیض در دسترسی و ارائه خدمات و رعایت اصول اخلاقی در سازمان
۵. اصول حرفه ای گرایی، وظیفه شناسی و اعتماد سازمانی
۶. دانایی محوری و تکیه بر خلاقیت و نوآوری
۷. کار گروهی و همکاری های بین بخشی و چند سازمانی
۸. استقبال از نظرات و پیشنهادات سازنده
۹. دسترسی آزاد و سریع به دانش و منابع دانشی با کمترین بدون محدودیت زمانی و مکانی
۱۰. شفافیت و وضوح در تعاملات با ذینفعان کتابخانه

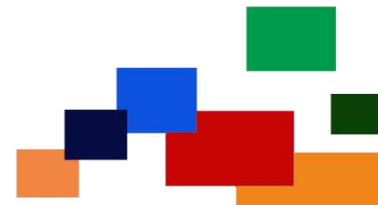

جامعه استفاده کننده کتابخانه

اعضای هیات علمی، متخصصان، دانشجویان گروه‌های مختلف پزشکی، پژوهشگران و کارکنان دانشگاه علوم پزشکی ایران، فارغ‌التحصیلان دانشگاه علوم پزشکی ایران و اعضای مهمان از سایر دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور بر اساس آیین‌نامه‌ها و ضوابط مصوب.

اهداف کلان

1. تامین انواع مدارک و منابع علمی در حوزه پزشکی و علوم مرتبط با آن به صورت الکترونیکی و چاپی (کتاب چاپی و الکترونیکی، نشریات علمی، پایگاه‌های اطلاعاتی و مواد دیداری و شنیداری)؛
2. ارائه خدمات باکیفیت مطلوب و افزایش رضایتمندی مراجعہ کنندگان؛
3. ایجاد شرایط و امکانات لازم برای ارتقاء توانمندی‌های پژوهشی اعضای هیات علمی، دانشجویان تحصیلات تکمیلی و پژوهشگران از قبیل برگزاری کارگاه‌های آموزشی و پژوهشی؛
4. ارتقاء سطح سواد اطلاعاتی دانشجویان از طریق برگزاری دوره‌های آموزشی الزامی در مقاطع تحصیلی و در دوره‌های زمانی مختلف؛
5. افزایش کیفیت مجلات دانشگاه و بسترسازی برای نمایه شدن مجلات دانشگاه در نمایه‌نامه‌های بین‌المللی
6. بهبود اثرات پژوهشی تولیدات علمی دانشگاه با بهبود رویت پذیری مقالات، نمایه‌سازی در نمایه‌نامه‌ها، مشاوره‌های علم‌سنجی و غیره
7. افزایش زمینه‌های همکاری بین کتابخانه‌های در بین کتابخانه‌های مرکزی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور به منظور تسهیل مبادله اطلاعات و دسترسی بیشتر و راحت‌تر دانشجویان دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور به اطلاعات و منابع مطالعاتی و تحقیقاتی مورد نیاز؛
8. به‌روزرسانی و تجهیز کتابخانه مرکزی و کتابخانه واحدهای تابعه؛
9. ارتقاء سطح مهارت‌های آموزشی، پژوهشی و حرفه‌ای کتابداران برای کمک به دانشجویان و پژوهشگران؛

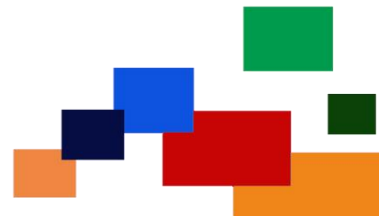

برنامه استراتژیک کتابخانه مرکزی دانشگاه

۱. مدیریت اطلاعات و دانش تولید شده با یکپارچه سازی و بهره گیری از نظام مجموعه سازی، سازماندهی و دسترس پذیری موجودی دانش در کتابخانه های دانشگاه
۲. ارتقا کمی و کیفی خدمات اطلاع رسانی کتابخانه مرکزی و کتابخانه های تابعه دانشگاه
۳. گسترش پوشش مجموعه و بسترسازی مناسب جهت دسترسی کاربران
۴. همکاری در تقویت و ارتقا برنامه های آموزشی و پژوهشی دانشگاه از طریق یکپارچه سازی و ساماندهی منابع و تسهیل دسترسی به منابع و اطلاعات علمی مورد نیاز
۵. بهبود تجربه کاربران کتابخانه با ارائه یک فضای پر جنب و جوش، بانشاط و پذیرا و تجهیز محیط های یادگیری همه کاره، خلاقانه، مشارکتی، و مستقل که به صورت یکپارچه توسط انواع کاربران مورد استفاده قرار می گیرد
۶. توسعه خدمات و مدیریت داده های پژوهشی
۷. استاندارد سازی و بومی سازی فعالیت ها
۸. شناخت و تامین نیازهای اطلاعاتی جامعه دانشگاهی
۹. تلاش در ارتقا سطح سواد اطلاعاتی جامعه دانشگاهی
۱۰. همکاری سازنده با سایر کتابخانه های دانشگاه های علوم پزشکی کشور در راستای رفع نیازهای اطلاعات کاربران
۱۱. تعامل با موسسات و سازمان های علمی پژوهشی در سطح ملی و منطقه ای
۱۲. بازنگری اهداف و برنامه ها و فعالیت های کتابخانه در راستای اهداف راهبردی دانشگاه
۱۳. ارتقای دانش و مهارت پرسنل شاغل در کتابخانه های دانشگاه
۱۴. پیگیری تاسیس کتابخانه ملی پزشکی

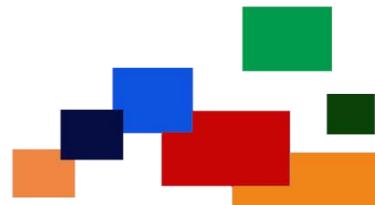
گام های عملیاتی در خصوص اهداف استراتژیک

۱. مدیریت و نظارت بر ارتقا و به روز رسانی وب سایت کتابخانه ها
۲. فراهم نمودن دسترسی به پایگاه های اطلاعاتی برای کاربران و ارزیابی و نیازسنجی منابع پایگاه های اطلاعاتی با توجه به نیاز کاربران

۳. برنامه ریزی در جهت غنی سازی مجموعه منابع کتابخانه مرکزی اعم از درسی و مکمل، و نیز بررسی و پشتیبانی کتابخانه‌های تابعه
۴. به روز رسانی و ارتقاء سامانه های حوزه اطلاع رسانی از جمله: سامانه های اعضای هیات علمی، سامانه نشریات، سامانه مقالات علوم پزشکی، سامانه مدیریت انتشارات دانشگاه (مداد)
۵. برگزاری مستمر کارگاههای آموزشی تخصصی و تهیه محتوا در حوزه اطلاع رسانی نظیر کارگاههای جستجوی مقالات، مقاله نویسی و آشنایی با نرم افزارهای رفرنس دهی در سطوح مختلف برای ارتقا سطح سواد اطلاعاتی دانشجویان در مقاطع مختلف؛
۶. ارائه خدمات مشاوره‌ی پژوهشی به دانشجویان برای افزایش مهارت و پیشبرد فعالیت‌های پژوهشی آنان.
۷. آموزش گروهی و فردی به کاربران در بهره گیری از نرم افزار کتابخانه ای و کتابخانه دیجیتال
۸. همکاری با تیم های پژوهشی و آموزشی در تدوین استراتژی جستجو، انجام مرور نظامند و تدوین راهنماهای بالینی
۹. تهیه راهنماهای موضوعی مربوط به رشته های تحصیلی Subject Guides
۱۰. ارتباط با اداره انتشارات دانشگاه جهت قرارگیری تمام متن کتب چاپ شده در پورتال کتابخانه
۱۱. تلاش در جهت نمایه شدن بیشتر مجلات دانشگاه در نمایه نامه های بین المللی
۱۲. جستجو، فراهم آوری و دسترسی بیشتر به منابع آموزشی باز (OER)
۱۳. گزارش جامع تحلیل علم سنجی تولیدات دانشگاه هر سه ماه یکبار
۱۴. تدوین استراتژی های بازاریابی و فروش و جذب اسپانسر یا پارتنرشپ با سایر انتشاراتی ها و انجمن های علمی در انتشارات کتب
۱۵. نظرسنجی دوره ای از کاربران کتابخانه درباره خدمات کتابخانه به منظور بهبود مستمر آنها
۱۶. مشارکت در طرح های ملی در حوزه اطلاع رسانی
۱۷. بهبود امکانات سخت افزاری و نرم افزاری کتابخانه برای تسهیل خدمات رسانی به کاربران
۱۸. بکارگیری استراتژی های بازاریابی خدمات و جذب موثر کاربران
۱۹. ایجاد آرشیو ها و پایگاه های متنوع آموزشی و پژوهشی درون سازمانی جهت مدیریت بهینه متون خاکستری تولید شده در دانشگاه
۲۰. کمک در فرایندهای ایجاد و مدیریت پایگاه داده های پژوهشی، مستندسازی تجربیات بالینی و تجربیات مدیران
۲۱. توسعه و حفظ روابط همکاری با کتابخانه های دانشکده ای و بیمارستانی و سایر دانشگاه ها

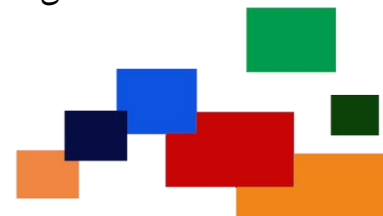
- ۲۲. بازنگری و برنامه ریزی در آیین نامه ها و خط مشی های کتابخانه بر حسب مورد و تلاش در جهت مستندسازی فعالیت های کتابخانه
- ۲۳. اطلاع رسانی خدمات و فعالیت های کتابخانه مرکزی و کتابخانه های تابعه به جامعه دانشگاهی
- ۲۴. برگزاری دوره های آموزشی کوتاه مدت ضمن خدمت و کارگاه های مهارت آموزی آموزشی، پژوهشی، ارتباطی، فنی و حرفه ای برای کتابداران
- ۲۵. بهره گیری از رسانه های اجتماعی برای بهبود تعامل با کاربران، خدمات رسانی به مخاطبان و دیده شدن کتابخانه
- ۲۶. توسعه یک استراتژی جامع برای استفاده بهینه از فضای عمومی و تجهیزات کتابخانه
- ۲۷. توسعه استراتژی هایی جهت درآمدزایی اختصاصی کتابخانه و کاهش هزینه های اضافی و هدر رفت منابع
- ۲۸. ارزیابی مستمر فعالیت های کتابخانه مطابق با استانداردهای تدوین شده
- ۲۹. ارائه گزارش هایی از اقدامات انجام شده در کتابخانه ها برای مدیران و کاربران

ویژگی های ممتاز کتابخانه مرکزی

- دارای رتبه اول در میان مدیریت های اطلاع رسانی دانشگاه های علوم پزشکی در سطح کشور در سال ۱۳۹۷
- بزرگترین کتابخانه علوم پزشکی کشور از نظر فضای کاربری، تعداد منابع چاپی اعم از کتب و نشریات
- غنی ترین آرشیو مجلات علوم پزشکی از سال ۱۹۷۳

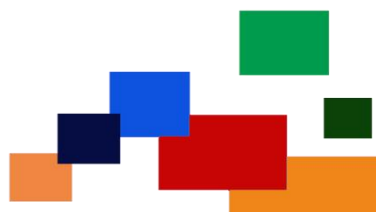
تجهیزات و تکنولوژی مورد استفاده در کتابخانه مرکزی

- داشتن نرم افزار جامع مدیریت منابع کتابخانه آذرسا
- استفاده از فناوری RFID در تمامی فرایندهای کتابخانه ای
- مجهز به سیستم های امانت/بازگشت خودکار Self-check
- مجهز به گیت های امنیتی با استفاده از فناوری RFID
- هوشمند سازی کارت دانشجویی جهت تسهیل در خدمات امانت و بازگشت منابع
- سالن همایش (VIP) مجهز به سیستم صوتی و تصویری روزآمد در طبقه هشتم کتابخانه مرکزی

- سالن آمفی تئاتر جهت برگزاری همایش ، کارگاه ، کلاس و غیره در طبقه همکف
- طبقات دیجیتال مجهز به سیستم های (All in one) به منظور استفاده چند منظوره از قبیل برگزاری کارگاه ، سرچ ، تحقیق و غیره (طبقات سوم و چهارم)
- وجود اتاق های مجهز به پروژکتور، جهت برگزاری کارگاه چند نفره در تمامی طبقات کتابخانه
- سامانه جامع کارگاهها
- وجود پورتال ، وب سایت های کتابخانه الکترونیک ، علم سنجی و انتشارات کتابخانه مرکزی

Centlib.iums.ac.ir پورتال کتابخانه مرکزی

Diglib.iums.ac.ir کتابخانه الکترونیک

Centlib_ref@iums.ac.ir

۸۶۷۰۵۸۰۱

دفتر مدیریت

کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد
دانشگاه علوم پزشکی ایران

